



Tomtberga under 1930-talet.

Enl. Castegren har Tomtberga tidigare utgjort tvenne hemman om 9 öresland jord vardera. Senare har ett hemman åsatts 2/3 mantal och ett 1/2 mantal, båda frälse. Dessutom fanns en utgjord med beteckning Tomtberga n:r 3.

I Tomtberga ägde S:t Botvids prebende 1331 8 öresland jord, och troligen ha andliga stiftelser under senare delen av medeltiden ägt hela byn, ty efter Gustav Vasas reduktion kommo båda hemmanen under kronan. De brukades av kronobönder till in- på 1640-talet. På 1620- och in på 1630-talet brukades Östergården

av kronobonden "Simon i Tomtberga", som en tid var sexman i sin rote. På Västergården bodde vid samma tid "Benckt i Tomtberga",

De båda hemmanen har sedan 1722 ägts av Sturehov, men sedan von Höpken även förvärvat Norsborg, ha Tomtbergahemmanen alltid åtföljt denna egendom.

Tomtberga brukades ännu under Liljencrants tid av arrendebönder.

Stugan i Östergården nedbrann den 17 jan. 1796. Den uppgavs ha varit 20 alnar lång och 10 alnar bred. Med hjälp av Liljencrantz kunde den omedelbart ersättas av en ny byggnad, Troligen densamma som ännu står kvar

G.M.

---.---.---

Elisabeth rapporterar:

Lördagen den 5/6.

På morgonen startade ett gäng på 12 vuxna, 2 barn, och en hund färden emot Värmdö. Vädret var lovande solen sken men alteftersom klockan kom närmare 8,30 blev det altmer mulet och kyligare. När vi anlände till Boda brygga var det helt mulet men ändå inte alltför kallt. Mot förmodan fick alla plats i båten som kom för att hämta karlarna som skulle ut på en av öarna för att hämta en taffel. Nu fick även vi fruntimmer chans att se skärgården och njuta av den vackra syn det var emellan öarna med mängder av andra båtar och nästan lika många sommarstugor som fyllde öarna. Vid framkomsten till destinationsplatsen kom en båt upp jämsides de hade kommit vilse och ville ha hjälp att hitta rätt. Sedan vår skeppare tagit fram rätt sjökort åt dem blev det genast mycket lättare för dem och de kunde fortsätta emot sitt mål och vi emot ön.

På ön väntade en traktor med vagn för att ta karlarna tvärs över ön för att hämta taffeln medan vi fruntimmer skötte om matbekymren, som alltid finns när barn är med. När magen var mätt och hela "lilla jag" belåten gick vi som var kvar vid bryggan emot byn på öns andra sida där karlarna var och hämtade taffeln. I hagarna blommade mängder av Adam och Eva en orkide som är fridlyst men som korna är mycket

förtjusta i..Mängder av blommor fanns överallt det var gökärt, getrams, mandelblom och blå viol, tjärblomster, midsommarblomster och inte att förglömma de mycket vackra men hatade Maskrosorna.



Vi hade inte kommit långt på vår väg emellan hagarna, åkrarna och ängarna när vi mötte traktorn med karlarna som var på återväg, vi vände och kom ned till bryggan lagom tills allt var pålastat på kofärgan som skulle släpas efter båten. Några åkte på kofärgan medan de andra åkte i båten.

Återfärden gick bra i båten, en riktig tuff, tuff motor som man tycker hör hemma i skärgården, blev lite ansträngd det blev nog i tyngsta laget när det kom lite högre vågor ifrån andra båtar. Men allt gick väl och snart var vi tillbaks i land igen och kofärgan lastades av och taffeln och ett skrivbord plaserades på en släpvagn och innan färden emot Trädgårdstorp startade plundrades den medhavda pick-nick korgen.

Utan missöden anlände så alla till Trädgårdstorp där gräsmattan hade klippts under dagen och taffeln och skrivbordet ställdes in på logen där efter drack alla en kopp kaffe eller the innan man skildes för att återgå var och en till sitt.

Trots den frånvarande solen hade dagen varit schön och avkopplande den hade varit något av det ovanliga. Det är inte var dag man hämtar en taffel med en kofärga.

--oOo.--

Måndagen 7/6 Annandag pingst.

Torekällberget höll sin årliga spelmansstämma. Ifrån gillet deltog några spelmän. Många av folkdansarna var med och avhörde stämman.

--oOo.--

Lördagen den 29 maj.

Mälaröstämman vid Rörby gård, Lovö deltog från Gillet Helge Jobs och besöktes av Georg som konstaterade att många unga flickor spelade nyckelharpa.

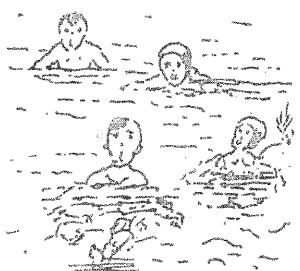
Söndagen den 27/6.

Till sjön Ådrans väna strand!

Lennart å Lilly Stenbäck var även i år snälla och bjöd ut oss till sin gräsmatta och deras badställe Tyd-
ligen hade vi inte gjort oss helt omöjliga d. föregående åren utan vi var välkomna även i år. 40 st. vuxna pluss barn och 3 st. hundar hade hörsammat inbjudan. 15 st. tog simborgarmärket, 3 st. tog grodan och 1 tog baddaren.

Det var soldis nästan hela dagen men det hindrade

inte att stämning-
en var hög och att
diverse spel sked-
de såsom: fotboll,
varpa och badmin-
ton. Lennart, Olle
och Bengt spelade
så att man kunde
dansa bl.a. Väst-
göta, Väva, Fryks-
dalsdans och Got-
land.



Lennarts nya
sommarhus inspekterades av alla
närvarande och han fick mer än
godkänt på allting. Lennart hade
tänkt på allting. såsom akustik när
de spelade inne och höjden i tak
för fiolspel. I vattnet var det
varmt och skönt de som badade njöt
i fulla drag av dagen. Alla kopp-
lade av och njöt.

Ett kort av de belgare som var
och besökte oss hade tagits med
och ett försök att där indentifier-
a dem gjordes till stor förvåning
för många lyckades alla bli iden-
tifierade utom ett par stycken.

-.oOo.-

Söndagen den 4/7

Hade gilletts belgiengrupp en ge-
neralrepetition på Trädgårdstorp.
Sågottsom alla resenärer hade hör-
sammatt kallelsen till generalrepe-
titionen. Alla 4 programmen skulle
utövas med musik och dans under
tidtagning och sedan diskuteras
igenom. Dagen skulle komma att bli
lång så man hade tagit med sig
matsäck för att klara sig hela da-
gen. Solen sken och det var mycket
varmt. Men gruppen skulle härdas
inför resan för ingen visste hur
vädret skulle bli i Belgien. Det
kunde bli både gassande sol och
regn, allt skulle vara förutsett.
Nisse Sandin var nere och hjälpte

till att få allt att se så bra ut
som möjligt han gav oss goda råd in-
för resan han är ju mycket rutinerad
något som många av de resande inte
var.

Under pauserna syddes det flitigt
på dräkt detaljer som inte var färdi-
ga ännu. Men som måste vara färdiga
till resan. En mycket bråd tid stund-
ade många symaskiner skulle komma
att gå varma den närmaste tiden.
När generalrepet var slut för dagen
var även de dansande slut.

-.oOo.-

Dans på Ekeby i Södertörn.

Under vårterminen har ett tappert
gång åkt till Ekeby loge efter dans-
övningarna på fredagarna. Ekeby lo-
ge har blivit ett mycket populärt
dansställe ibland folkdansare. Det
är en ombyggd loge med ett stort dans-
golv som är perfekt att dansa på in-
te för halt och inte för kärvt.

Musiken har inte som annars för-
stärkarna på för fullt utan man kan
föra ett samtal inne i danslokalen.
Det finns även en servering. Där spe-
las inte bara modernt utan mycket
gammaldans. Även Snurrebocken är myc-
ket populär. De flesta som är där
och dansar är folkdansare eller kun-
niga dansare. Man kan inte se någon
onykter där ingen som stör de dan-
sande. Ringarna flyter fint, och al-
la har mycket roligt. Det ligger en
bit ut ifrån närmaste samhälle och
enda sättet att ta sig dit är tro-
ligtvis med bil. Det är dans där
Onsdag och Fredag. Att det är en bit
att åka gör ingenting det uppvägs
av hur roligt där är.

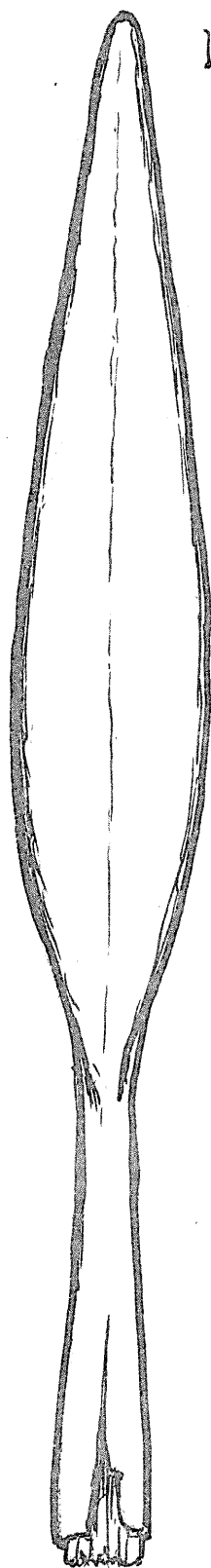
-.oOo.-



Gillet gratulerar:

Harry Wennback	60 år	1/10.
Valdemar Karlsson	80 "	27/11.
Thyra Rydström	50 "	12/12.
Ingeborg Andersson	85 "	27/12.
Sigrid Kindblom	80 "	30/12.

Gåvor:

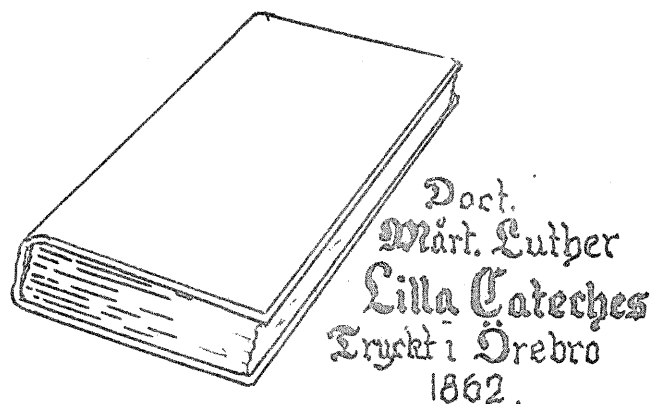


Lans av
järn
Bildens halv
storlek.

Lansspetsen, som troligen härrör från järnåldern, har hittats vid grävningar på Tuna gårde vid Tumbaån. Den har skänkts till Anders Wellmar, som i sin tur vill skänka den till Botkyrka Hembygds-gille, att införlivas med Gillets

Gåvan bifogas
följande text:

samlingar av det som fornt är.
Tumba, Midsommar 1976.

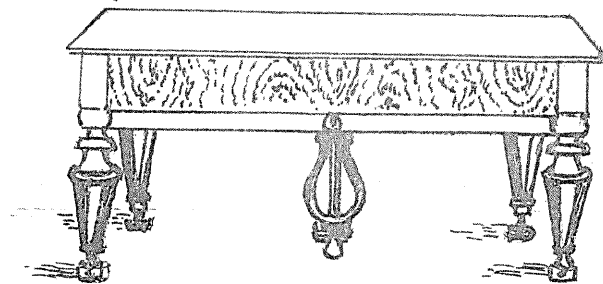


På pärmens insida kan man läsa att boken tillhört: Johan Fendrick Sundström. Född den 3 Janarj 1851. Gott til nattvardslesningen 1865.

Katekesen upphittad på vinden i Tullinge gårds sista rivningshus av James Wallin (6 år) och kom överens m. fader Per Wallin att överlämna den som gåva till Botkyrka Hembygds-gille den 15/6 1976.

Vägvisare uti Svea- och Göta Riken samt Stor-Förstendömet FINLAND av Georg Biurman 1776.
Gåva av Ingrid Padel

Taffel-1890 års modell



Taffel. En förnämlig gåva till Botkyrka Hembygds-gille av Olle Sahlström i juni 1976.



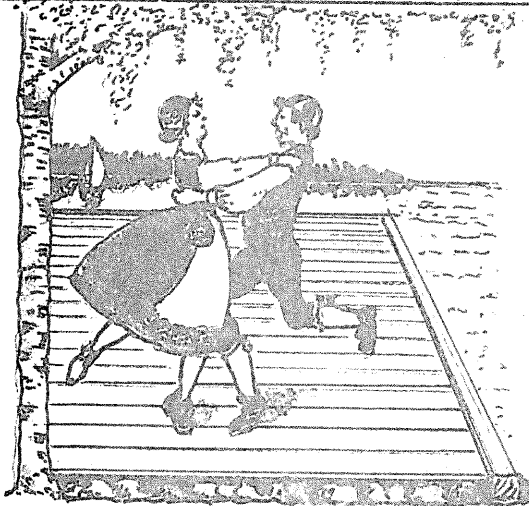
4 st. Fotogen-gatlycktor
av Botkyrka Kommun

7 st. Lyktstolpar
av Botkyrka Elverk

Lyktorna skall renoveras och därefter monteras med el-ljus.

Ett varmt och innerligt tack till alla dem som skänkt gåvor till Gillet, se sidan 4.

I pressögonblicket. Annu en fin gåva av Brita Söderberg. En vävstol märkt med året 1746.



Från "Dansfältet" kan rapporteras att vi haft tre uppvisningar. Den 22/5 slog vi till i V.Flemmingsberg, där det hölls en gårdsfest.

Vårt dansprogram började med Schottis i turer, Fjällnäs, Västgöta. Slut på del I, Sten Karsbrink ledde lekar som uppskattades mycket. Del 2 inledde vi med Daldansen och avslutade vårt program med Ränningen. Vädret var mycket fint, soligt och rart. Mindre soligt och rart var det vid nästa uppvisning, som var i Gröndal (Trekanten var platsen där vi skulle vara, men på grund av regn flyttades det till kyrkan i Gröndal). Bostonvals och Bondvals inledde vårt program där. Sedan öste vi vidare, Jämtpolka, Landskrona, även här var lekar. Den andra avdelningen började med Fjällnäs, Engelska för 3 par, Fryksdalsdans, Daldansen och Ränningen. Utdansn. på Sternpolka (det där var jobbigt, garanterat, jag lovar). Därefter smakade kaffet med tillbehör som vi fick hemma hos Hultmans gott. Dagen ja 30/5. Annan Dag Pingst den 7/6. Allégården. Där testade vi program 3 (ur Belgienprogrammet). Vilket innebär, Polka med dambyte, Trekarls

polska, Väva vadmal, Västgötapolska och Dans till Fryksdalsmelodi.

Det var inga problem med det inte.

Kaffet och kakorna stod och väntade hemma hos Ellinor Kunz den här gången allt smakade smaskens.

ArMa

Flera utländska folkdanslag har gästade Sverige i sommar bl.a. det Franska laget L'Écho de nos Montagnes som gästade Nacka Hembygdsgille.

Laget kom från Annecy i Frankrike och hade även en uppvisning i Kungsträdgården i Stockholm med danser och sånger från SAVOIE, landskapet omkring Mont-Blanc. Det var vacker sång och fin-fin dans intygar

G.M.

ARBETET PÅ TRÄDGÅRDSTORP ÅTER IGÅNG!

Vad skall hända? Torsdagen den 29 juli uppmonterades en stor borrar-skin utanför köket på Logen? Det var Bolaget Atlas-Copco som av eget intresse ville pröva sin nya borrar-metod genom jordlager och berg. Får måhända Gillet sitt efterlängta-de vatten?

BJÖRN STRANDBERG har skaffat hem tegelpannor från rivningshus i Hesselby. Torde räcka både till Stolpladan och Mor-Annas stuga. Bra Björn.

YTTERPANEL PÅ MOR-ANNAS stuga.

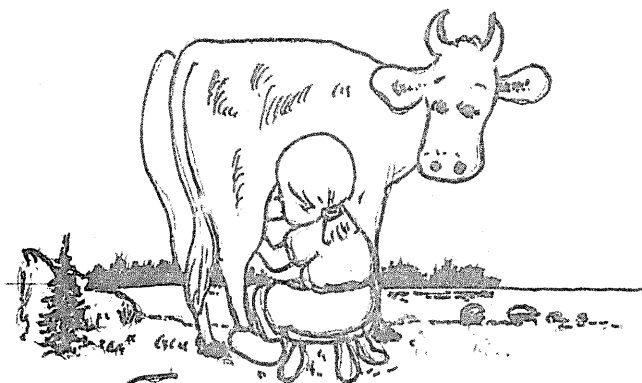
Började påspikas i början av aug. Man får väl tippa att det är av samma stronga gäng som byggde Stolpladan.

TRÄDGÅRDSTORP hade blixervisit ifrån

Baden av Britta och Toni Wollenek den 12 aug. Britta hoppades att snart få komma tillbaka och dansa i den fina Stolpladan.



Till Belgien-resan trycktes i svart och grönt en folder på tre språk, Svenska, Engelska och Flamländska om Hembygdsgillet verksamhet. Den fina grafiska formgivningen av Roland Wester och bilderna av Bertil Dalby blev en god och vacker reklam för Botkyrka Hembygdsgille. En helsidesannons från Alfa-Laval täckte kostnaderna för folderns utgivning.



Från arbetsfältet.

Höstprogrammet har du väl redan fått. Det utkom i slutet av aug. i form av Kallelse n:r 3.

Programmet innehöll följande:

Den 11 sept. så är det dags för den nästan traditionella BOTKYRKA-TRÄFFEN den här gången på vår nya Stolplada kl. 19.30 ska vi träffas iförda dräkter. Har du ingen, kom ändå, du är lika välkommen fördet.

Anmälan är senast den 5/9 till: Britt Wallon, tel: 08/774 44 54, Åke Palm 0753/50782. Furuliden 0753/54353. Entre 15 kr.

Den 17 sept. Kvartalsmöte är den En diskussion ang. Gillets målsättning och framtida verksamhet står på programmet bl.a. Kanske får vi också en budgetrevidering angående Midsommar. Som synes en hel del att ventileras. Det är viktigt att så många som möjligt ställer upp.

Den 26 sept. söndag, lägg datumet på minnet, för då är det TERRÄNG-LÖPNING i Gillets regi. Separat inbjudan kommer att sändas ut, det kommer även att finnas anslag på logen, så att ingen skall vara ovetande om det. Så med anledning av detta så vädjar Ingrid, Åke och Nils-Gunnar till alla att ställa upp helhjärtat, för hjälp det behövs de lita på det!

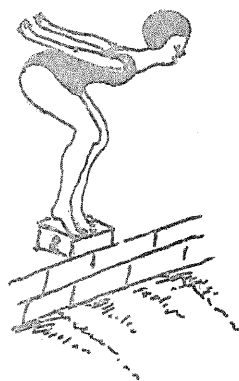
Den 3 oktober. FAMILJESPORT-SÖNDAG, kan bli trevligt om vädergudarna visar sin goda sida. Om tid och plats meddelas senare.

Den 15 oktober, GILLESFÄTTON ä Vi får väl se vad Festkommittén kan hitta på.

Den 24 oktober. SIMNING. Efter att ha rört oss på landbacken så ska vi, den 24 okt. förflytta oss ner i vattnet, (inomhus hoppas jag) för då är det 3-kampsimning.

Hjälp!: ja, jo det är rätt. Det handlar om arbetsdagar på Trädgårdstorp. Vidare handlar det om, Stolpladan, Mor Annas stuga och väderkvarnen. Det återstår en hel del arbete som alla förstår, men med förerade krafter kan man åstadkomma en hel del. Vi vädjar till alla medlemmar, även icke aktiva, att hjälpa till. Alla kanske inte kan eller har tid, men att vid något tillfälle kunna ställa upp, kanske en dag eller några timmar bara, är lika värdefullt!

den 10 sept. Börjar FOLKDANSÖVNING-ARNA kl. 19.45. För att få ut mesta möjliga av kvällen, ska vi komma överens om att försöka passa tiden?) OBS! Starten är flyttad från den 17/9 alltså. Separat kallelse till Barn- och Juniorlaget ang. start kommer att utsändas!



Följande sidor är en dagbok från Belgienresan den 15-24 juli 1976. förd av Georg Malmkvist

Uttifligare en dagbok från samma resa är förd av Ellinor Kunz och kommer att införas i årsberättelsen i Ord & Bild 1976.

Några daganteckningar om Botkyrka Hembygdsgilles
deltagande i Belgienresan den 15 - 24 juli 1976.

Deltagare: Avelin Gunnar, Avelin Ingrid, Broström Sven-Gunnar,
Blomberg Gunilla, Danielsson Kerstin, Falk Björn,
Falk Inger, Hammarling Bo, Hammarling Inger,
Hultman Lars-Erik, Hultman Inger, Hultman Margareta,
Hultman Karin, Hedlund Elsie, Hedlund Rose-Marie,
Karsbrink Marie, Kunz Elionor, Holmqvist Nils-Gunnar,
Johansson Kjell, Lindström Lars-Gunnar, Lindström
Ingegerd, Lundström Berndt, Lundström Mariahne,
Lundström Susanne, Larsson Eva, Malmkvist Georg,
Mattsson Arne, Mattsson Karin, Olausson Harry,
Olausson Inga, Palm Åke, Rapp Ing-Marie,
Sahlström Olle, Sahlström Bengt, Stenbäck Lennart,
Stenbäck Lilly, Söderberg Nils, Söderberg Ingrid,
Torgilsson Björn, Wellmar Anton, Wester Roland,
Wester Karin, Wester Maria, Wester Lena, Benny Danielsson.

Chaufför: Danielsson Hans och Björn Torgilsson.

Buss från Stjärnhovs Omnius-A.B.

Färdledare: Gunnar Lindström och Olle Sahlström.

Torsdag den 15/7:

Avfärd från Tumba kl. 7,35, från Salem 7,55 från
Södertälje Södra kl. 8,18.

Vår första kafferast vid stranden av en liten sjö
vid Stafsjö bruk. (Medfört termoskaffe.)

Kl. 10. gick färden vidare under sång och musik
medan Ingrid Avelin sydde sin makes nya dräkt-
byxor framme hos chauffören. (Fin prestation).

Kl. 12, Kort rast vid Brahehus slottsruin strax n.
om Gyllene Uttern. Under färden till Brunstorp
kom ett kort men välkommet regn.

Kl. 13. Var det lunch i det välkända Brunstorps
Värdshus med en underbar utsikt över Vättern
till Värdshuset hör 2 stora badbasänger samt
en för barn.

En historik berättar. På det ställe där
värdshuset nu ligger lät Kung Erik år 1566
bygga Varpa Skans till skydd mot de trupper
som den danske fältherren Daniel Rantzau hade
dragit samman i Halmstad.

De danska trupperna hotade Jönköping och i
vinterfälttåget 1567-1568 trängde Daniel Rant-
zau's trupper praktiskt taget utan motstånd
längs Nissastigen ända upp till Ödeshög. Där
stannade hären i drygt två månader och åter-
vände sedan genom Småland till Danmark.

Kl. 14 avfärd under angenäm musik av Lennart och
Olle.

Kl. 14,45 passeras Värnamo, (regn)

Kl. 15,25 " Ljungby, (strålände sol)

Kl. 17,00 Traryd, kafferast, motionsdans.

Kl. 19,00 Glumslöv, rast, dans, inköp av sovenir-
hattar och mössor. Färden fortsätter i fonden
skymtar Landskrona i skånebygden horisont.

Olle informerade om vad som skulle ske när vi gått ombord på färkan. i Trelleborgs hamn.

Kl. 21 var vi framme vid hamnen. Efter tullklareringen Kl. 22 var vi klara att gå ombord på den magnifika färjan M/S NILS HOLGERSSON som skulle föra oss över till Travemünde. När vi omkring kl. 23 erhållit nycklar till våra sovhytter var det dags att samlas uppe i baren för kaffe eller te, kanske också en svängom av dem som orkade, övriga kröp till kajs i sina hytter.

Fredag den 16 juli.

Kl. 6.30 angjorde vi Skandinavienkaj i Travemünde, alla glada och nytra.
 Kl. 7.30 var vi färdiga med tullklareringen och färden gick vidare mot okända äventyr över Holland mot Belgien.
 Kl. 8.45 1/2 timmes rast för kaffe och mackor.
 Kl. 10.00 rast för rökpaus etc. Färden gick vidare under det att vi sjöng till Lennarts och Olles musik. Kl. 11.00 var våra halsar torra och heta. Varmt var det och luktade illa från närbelägna gödselhögar på bondgårdarna.
 Kl. 12.15 gjorde vi ett kort besök i en liten by där vi kunde köpa glass och ljumt öl.
 Kl. 14.15 ankom vi hungriga till dukade middagsbord på hotell Terminus i Gronningen, Holland.
 Kl. 17.15 gick färden vidare utmed kusten och över Afslöjtdijk som betyder Avslutningsvall, en jättestor skyddsvall och på vars krön är byggd en autostrada. Byggnadsverket liknar en lång bro och är 25 km. lång med hav på båda sidor. Ung. mitt på bron fanns en liten utbyggnad där bilar kunde stanna vid en kiosk eller restaurang där man hade möjlighet till förtäring. Vår buss stannade även här för kafferast. Det regnade och var disigt så att utsikten utåt havet var mycket dålig.
 Färden gick vidare c:a 10,5 km. till på den långa förbindelsevallen. När vi kom över till fastlandet gick färden raka spåret till Sint Niklaas i Belgien, närmare bestämt till stadens stadshus dit vi anlände vid 9-tiden. Här stod en delegation från Drieske Nijpers och tog emot oss för att Guida bussen den rätta vägen till Drieske Nijpers lokaler "Katholike Kring" i Sint Gillis Waas. Här väntade värdarna oss och gemensamt kvällsmål serverades i Katholike Krings stora festsal.
 Därefter placerades de svenska deltagarna ut i olika hem och kördes av respektive värdar till den plats där de skulle sova under vistelsen i Belgien.

Lördag den 17/7.

Kl. 10.30 Alla iklädda i dräkt, samling vid Katholike Kring i.o.f. promenad till Sint Gillis Waas Rådhus där Borgmästaren Gustav van Landeghen tog emot och hälsade oss välkomna till Sint Gillis Waas och hoppades att vi skulle få uppleva minnesrika dagar i Belgien. Borgmästaren överlämnade en minnespresent till Gillet en tallrik med motiv av rådhuset. Gunnar Lindström överlämnade som tack från Gillet 2 st. ljusstakar i glas Orrefors. Våra spelemän spelade några låtar och audiensen var slut.

Middagsmål hemma hos respektive värdfamiljer.

Därefter shoppingtur till Sint Niklaas .

- Kl. 20.00 Stor familjefest i Katholike Krings stora sal, där både värdlaget Drieske Nijpers och Botkyrka Hembygdsgilles folkdanslag stod för programmet med folkdans och musik.

Drieske Nijpers spelemän inledde med en låt.

Marcel Oelbrandt belgiska lagets ledare, presenterade Botkyrka Hembygdsgille och dess verksamhet i Botkyrka och berättade om belgiska lagets besök hos Hembygdsgillet sommaren 1975.

Båda lagen uppträder i sina olika bygdedräkter.

Belgiska laget uppvisar 3 olika danser, en av dem var en mycket uppskattad träskodans.

Nästa punkt i programmet var svenskt.

Laget med fanan i teten tågar upp på scenen till tonerna av en gånglåt som avslutas med en "bakmesdans" Marcel informerar här efter om och varför laget har så många olika dräkter.

Lagets första program var följande: Schottis i turer, Träskodans, Väva vadmal, Västgötapolska, Värmlandshambo, och utgångsmarsch. Paus i 30 minuter.

Utanför på gården hade de båda folkdanslagen i hemlighet samlats för uppvaktning. Inger Hammarling i det svenska laget hade nämligen sin födelsedag och hyllades hjärtligt av sina svenska kamrater med blommor och hissning samt pussades individuellt av de belgiska kamraterna. "Ack ja" så kan det hända under en paus.

Lokalen fylldes åter av c:a 200 gäster. och Drieske Nijpers spelar upp en ingångsmarsch på scenen samt utför några trevliga danser som livligt uppskattades av publiken.

Botkyrka åter upp på scenen pr. långdans efter Å jänta å ja, därefter följande danser: Fjällnåspolska, Oxdansen, Ettpar låtar av spelmanslaget, Schottis i turer, Slängpolska från Närke. Danserna uppskattades livligt med applåder.

Söndagen den 18/7.

- Kl. 7 på morgonen styrdes färden till Brunsum i Holland för att delta i den var 4:de år återkommande internationella Folkdansfestivalen.

Staden var smyckad till fest. Omkring 100-tusen människor kantade gator och torg där paraden skulle gå fram c:a 3 km. i stadens centrala delar. Det blev ett storslaget skådespel i färg, sång, musik och dans under hela den långa paradvägen med folkdansare från: Holland, Belgien, Bolivia, Bulgarien, Danmark, Tyskland, England, Finland, Frankrike, Grekland, Ungern, Elfenbenskusten, Monaco, Polen, Rumänien, Nepal, Australien, Ryssland, Turkiet, Tjeckoslovakien, U.S.A. och Sverige som representerades av Gammeldansens vänner i Malmö och Botkyrka Hembygdsgille m.fl. Efter paraden genom staden hade de olika lagen uppvisning på ett stort torg där de filmades för att senare på dagen visas i TV både i Holland och Belgien.

- Kl. 19.00 fick vi middag och 21.00 styrdes färden åter hemåt efter en synnerligen minnesrik dag.

Måndagen den 19/7

gick färden åter till Holland med besök i den gamla staden Hulst som ännu har kvar byggnader från 1000-talet. Först gjordes ett besök i Stadshuset Sint-Willisbrordus-Church från 1200-talet, därefter en promenad på den gamla fästningsvallen runt den gamla staden där den äldsta bebyggelsen sedan 1000-talet fins kvar.

I Hulst fick vi äta lunch i en restaurang känd för sina delikata mussellunscher. för många av oss var det första gången man åt musslor. Om det blev den sista är ovisst.

På ett torg i stadens centrum blev det uppvisning i folkdans.

Med ett uppfriskande bad i ett närbeläget simstadion avslutades besöket i Hulst.

Kl. 20. gick färden till Antwerpen för att åhöra den berömda Carillons-konserten, klockspelsmusik från Vår-Fru-katedralen. En turistattraktion som samlat tusentals människor runt kyrkan på gator och torg.

Klockspel - Klockspelskonserter - Klockspelare finns över hela landet.

Det flamländska namnet för Klockspel är Beiaard.

Ett klockspel är en grupp klockor som spelas medelst tangenter.

En pianospelare vidrör tangenterna med sina fingrar men en klockspelare spelar med knytnävarna. Så tangenterna måste ha en annan form

Pianotangenter



Klocktangenter



De första klockspelsstycken och konserter skrevs på 1600-talet i Nederländerna. (På den tiden var Nederländerna = Holland + Belgien).

Ju rikare en stad var, ju större var klockspelen.

Efter en glansperiod blev klockspelen försummade. På 1800-talet blev folk mer intresserade av klockspelsmusik.

I Flandern var Jef Denijn (1862-1941) promotor. Han grundade en världsberömd skola för klockspelare.

I Flandern kallas en del stadshustorn "Bei fry" I detta torn ringde stormklockan när fienden anföll eller när det var eldsvåda.

Tisdagen den 20/7.

Inleddes med ett studiebesök på INCO en stor och modern mjölkindustri för framställning av smör, torr-mjök, glass m.m. Samling i personalmatsalen där vi fägnades med kaffe, välkomsttal och information om den stora industrin. Här var också den Svenska Generalkonsuln med bland gästerna. Vi blev mycket väl mottagna, kanske också beroende på att vi kom ifrån Botkyrka där Alfa-Laval har sin huvudindustri. INCO hade nämligen många mejerimaskiner från Alfa-Laval. Under sakkunnig ledning gjordes en rundvandring på anläggningens alla avdelningar varefter vi åter samlades i matsalen där vi glass och öl. Generalkonsuln Winberg var mycket språksam och ägnade mycken tid åt oss. Ordf. Gunnar Lindström tackade här efter guiden för allt vi fått se på INCO. samt överlämnade som gåva en docka i svensk bygde-

dräkt. Till Konsul Winberg överlämnades en gåva från Hembygds-gillet näml. en minnestallrik av det Svenska kungaparets bröllop med silhuetter i guld. En glad och tacksam konsul skulle hänga upp den på väggen så fort han kom hem.

Nästa programpunkt var ett kort besök i den nya hamnen vid Schelde i Antwerpen, Därefter sightseeing i det centrala Antwerpen där vi bl.a. besökte Vår-Fru-katedralen, Belgiens största kyrka varifrån Carillons-konserten utsändes, Kyrkan påbörjades 1352 med fransmannen Jean Amel som byggmästare. Arbetet fortsattes av hans son Peter Appelmans. Koret och undre delen av tornet blev färdiga c:a 1450 och c:a 1500 tillkom sidoskeppen. Kronan på verket är dock det smäckra 123 m. höga norra tornet. Byggmästarna Antonie Keldermans och Dominique Waghmakere behövde 100 år för att få det färdigt. Sydtornet blev aldrig uppfört.

Man går in i kyrkan från Groenplaats och blir genast gripen av kyrkorummets skönhet. Där finns 125 pelare som utan kapital övergår i takvalven. Kyrkan är 117 m. lång och 65 m. bred, från golv och till tak är 40 m.

Kyrkans viktigaste konstverk är Rubens altartavla Nedtagningen från korset. Den sitter i högra tvärskeppet. Av samma konstnär sitter i koret Himmelsfärden och i det andra kapellet vid korgången Uppståndelsen - Johannes döparen - Den heliga Katarina.

Nästa sevärdhet var Rubens museum som uppfördes av mästaren 1610. Huset som boningshus i flamländsk renässans, ateljén och portalen i italiensk. Här finns några av Rubens mest betydande verk. I boningshuset finns möbler m.m. från målarens tid. Trädgården med sin lilla triumfbåge är idyllisk.

Kl. 18,30

besöktes Westmalle Trappist. Där görs det kända ölet Trappist av munkarna i det närliggande klostret.

Onsdagen den 21/7

blev Brügges dag. Början var en bro som gav stan dess namn. Greve Baldwin med järnarmen byggde en fästning år 865 till brons skydd. Därefter växte staden lavinartat. Ettpar hundra år senare hade stan en folkpå 80.000 innevånare.

Vi startade mot Brügge redan kl. 8,30 från Sint Gillis Waas. och var framme kl. 10. ute vid havet där man började dagen med ett uppfriskande bad. Det var mycket blåsigt och badvakterna såg helst att badgästerna höll sig kvar i den fina sanden på stranden. Några var dock djärva nog att ge sig ut mot de höga vågorna som tur var blåste vågorna mot land. Risken var nog att simma för nära de långa pirarna, följden kunde lätt bli skrubgade knän. Våra älskvärda Belgiska kamrater i Drieske Dijpers bjöd oss efter badet på Pic nic i en närbelägen park.

Under eftermiddagen besöktes Brügge, staden är också berömd för sina vackra knypplade spetsar. En rundtur i den gamla staden under sakkunnig guids ledning var imponerande bl.a. besöktes några av de gamla fina kyrkorna, det blev också tid över för shopping. Kl. 19 var det dags för middag i Boudewijn parks restaurang som kan servera 1000 personer samtidigt. Boudewijn är Belgiens modernaste Sport- Kultur-

och Friluftscentrum. Efter ombyte i dräkter var det dags för uppvisning i Svenska folkdanser på ett dansbanegolv mitt i den stora lokalen. I fonden en stor scen med tyrolermotiv i bakgrunden. Anledningen här till var Oberbayern med sina orkestrar var angagerade här under tiden den 3 juli till den 29 augusti med både Wienerfestspel och Oberbayernfestspel i programmet. Gillets uppvisning blev alltså ett extra inslag med svenska folkdanser i kvällens program. Vårt spelmanslag placerade sig på scenen med den svenska fanan där de spelade en gånglåt under det att folkdanslaget marscherade in till dansbanan under livliga applåder från en tusenhövdad publik. De sex danserna utfördes perfekt till spelmanslagets musik. Efter uppvisningen var det kvällsmat i en mindre lokal i samma byggnad. De som så önskade kunde fortsätta dansa till Stephan Georg Rosenheims orkester.

Torsdagen den 22/7.

Kl. 9,30 styrdes färden till staden Sint Niklaas, vid framkomsten besöktes Belgiens största marknad på ett torg 4 gånger så stort som Hötorget i Stockholm. Hade man pengar så kunde man få allt vad man ville ha, från knäppnålar till levande hundvalpar.

Kl. 11.30 besöktes den världsberömda astronomiska klockan "Heirmanklok" den visar inte enbart tid utan även jordens och planeternas rörelser, tidvatten, årstider m.m. Guiden hade låtit banda sin information om klockan. (Tänk så bra att slippa berätta samma sak flera gånger om dagen bara genom att trycka på en knapp).

Kl. 12,15 var det lunch i ett klubbhus "Club of Sint-Martens-Latem".

Kl. 15,00

Besök i Belgiens huvudstad Bryssel. Vid framkomsten, omedelbar rundtur pr buss med guid. Bl.a. passerades Europas huvudstad, Berlaymont Center. säte för Europeiska Gemenskapen. EG., slottet m.fl. märkliga byggnader. Det blev också en kort stund för shopping närmast i Koninginnegaleri (lång affärs-gata med glastak).

Kl. 19,30

Båda grupperna och värdar äter kvällsmat tillsammans på Katolieke Kring och tillbringar kvällen tillsammans. (Vi skapar vår egen trevnad).

Drieske Nijpers, Botkyrka Hembygdsgille och dess värdfamiljer blev en gemensam fullträff. En kväll i gemytlig samvaro med folkdanser, spex och en specialmåltid bestående av: Korv med säs, tomater, svamp och gott bröd, en specialitet från Lokeren.

Då denna kväll var den sista kvällen för gemensam träff blev det också avtackning för de underbara dagar med fina program som Drieske Nijpers hade arrangerat för oss. Marcel Oelbrandt Drieske Nijpers ordf. och ledare hoppades i sitt tal att vi hade haft glädje och behållning av dagarna i Belgien och Holland. Marcel överlämnade därefter en minnesgåva en tavla med foto av Drieske Nijpers folkdansgrupp. till Botkyrka Hembygdsgille vilken mottogs av Gillets ordf. Gunnar Lindström som tackade å Hembygdsgillet

vägnar och överlämnade minnesgåvor till Drieske Nijpers, en tallrik med det svenska kungaparet i guldsilhuett samt en textad adress i glas och ram med följande text: Drieskes bezoek in Botkyrka 1975
was voor ons een
heerlyke aandenken.

Vy danken U voor een
heerlyke tyd in Belgien
de zomer 1976.

Botkyrka Hembygdsgille.

Fredag den 23/7

Kl. 8,30 samling vid Katholike Kring med packade resväskor som redan nu dagen före hemfärden skulle stuvvas in i bussen.

Dagens utfärd var till Bokrijk en Provinsiell lantegendom vars svenska motsvarighet torde vara Skansen i Stockholm. Europas största friluftsmuseum med rekonstruktioner av gamla flamländska byar med en liten 1100-tals kyrka, naturreservat, lekplatser för barn, sportmöjligheter, promenadstigar, skogsbiologiskt centrum etc.

Efter lunch som Drieske Nijpers fört med sig bytte man dress d.v.s. hembygdsdräkter och en uppskattad folkdansuppvisning ägde rum på dansbanan på en stor gräsplan i centrum.

Ett kortare besök på ett museum där gamla leksaker och dockor dominerade.

Bokrijk var talrikt besökt av skolor, föreningar, scouter etc. Här fick man också se gamla hantverk utövas såsom spinning av ull och lin, keramik, hur man lägger halmtak etc.

Kl. 21,30

var man åter hemma hos värdfamiljerna i Sint-Gillis-Waas som alltid hade något drick- eller ätbart när man kom hem på kvällen.

Lördag den 24/7.

Kl. 6 på morgonen Efter ett varmt tack och farväl till till Drieske Nijpers och de älskvärda värdfamiljerna startades hemfärden.

Kl. 9. var vi framme i Han där de värdsberömda Droppstensgrottorna skulle beses. En vandring omkring 2 tim. är en upplevelse. Genom en rad salar och gallerier fulla av de mest sagolika droppstensbildningar kommer man till domkyrkosalen (154 m. lång, 129 m. hög. Här sätter man sig vid små bord för att inta en förfriskning eller kaffe. Slutligen färjas man över en liten sjö "Trou de Han" och kommer alltså sjöledes ut i dagsljuset igen. Vår buss väntade oss här och färden gick åter ned till byn där en uppvisning skulle ske i närheten av kyrkan i Han.

Några av våra Belgiska vänner hade följt oss ända till Han av vilka vi nu tog farväl för att fortsätta färden genom Tyskland till färgan Travemynde dit vi anlände i god tid. När vi så småningom gått ombord På M/S Nils Holgersson och installerat oss i våra hytter. var det dags för mat i matsalen. Ett smörgåsbord med omkring 100-talet rätter där man fick äta så mycket man orkade. Att aptiten var god kanske inte behöver nämnas. Den snabba färden från Han i Belgien till Travemynde i Tyskland gav ingen tid för matrast, det gällde ju att hinna i tid till färjan.

Följande text är en del av en text som inte är helt tydlig i originaltexten.

Efter måltiden träffades man i baren för en pratstund. De som var trötta föredrog att krypa till kojs i sina hytter.

Söndagen den 25/7.

Kl. 6,30 angjorde fär färjan Trelleborgs hamn och då tullklareringen var klar kunde vi fortsätta färden hemåt. med uppehåll i Gränna för middag, naturligtvis skulle man ha en liten påse med hemgjorda polkagrisar. Färden gick vidare till nästa rast som blev Stavsjö - Bruk där vi för sista gången under resan drack kaffe ó smörgås. Kaffekommittén: Inger, Bosse ó Gunilla gjorde en underbar insats, Vad vore väl en resa utan kaffe? Vid 6-tiden var vi framme i Södertälje och 6,30 i Tumba.

Till slut få vi väl hålla med Lars-Gunnar Lindström när han i bussen på färden hem tackade gruppen och avslutade sitt anförande så här:

När vi kom hit ner, har det klaffat perfekt. Vi är mycket glada över att vi har kunnat genomfört den här resan, med så lyckat resultat som det har blivit. Nils-Gunnar bad mej framföra att han var jätteglad, lycklig, nöjd och belåten med laget som sådant. Å det bästa av allt tycker jag är att alla har varit med på uppvisningen dom har varit med helt oavsett om dom har tagit ett danssteg eller ej, så har dom varit med i uppvisningen och gjort den uppvisningen tillsammans, med alla sätt dom har dansat.

Olle talade med Marsel, han hade tyvärr kommit försent till bussen i morse. Han trodde att vi skulle bli mycke, mycket försenade som tydligt är vanligt, men det var helt och hållet hans fel påpekade han. Han trodde absolut inte att efter det genomförande på den kvällen vi hade i går skulle komma iväg på utsatt tid. Det var fantastiskt. Han var jättelycklig över den turne som vi har gjort i Belgien enl. vad Olle upplyser om här.

Det tyder på att vi har gjort en väldigt lyckad framställning här nere.

Jag ber för egen del och för programkommitténs del få tacka er allesammans. Det har varit jättekul.

Tack skall ni ha!

Samtidigt framfördes tack till resekommittén och programkommittén för dess ovärderliga arbete som de har nedlagt. och icke minst till Vera Torgilsson som på grund av sjukdom ej kunde deltaga i denna underbara resa men ändå offrade så mycken tid inom resekommittén.

Georg Malmkvist

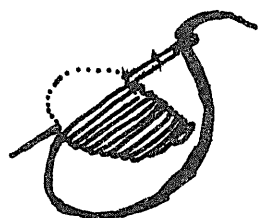
**Du som
har dräkt,
eller tänker
skaffa -----**



BAND

BRODERI

Söndag 31 okt har vi reserverat
för dig som vill jobba med
någon del



Hör av dig till oss i god
tid; så vi tillsammans (du och vi)
kan skaffa fram det material
som behövs.

**SPETS
STYCKE**

Ingegerd 778 08 49

Elsie 778 15 28

OBS: Även grabbar kan göra detaljer till sin dräkt

**Material till JULMARKNADEN mottages
redan nu !!!**